DONDERDAG 23 NOV. 1950. VERSCHIJNT DINSDAGS, DONDERDAGS EN ZATERDAGS NEGENDE JAARGANG No. 1723.

De Arubaanse Courant

NIEUWS EN ADVERTENTIEBLAD VOOR ARUBA

Abonnementsprijs fl. 1.50 per maand - fl. 4.00 per kwartaal. — Bureau voor San Nicolaas: Aruba Drukkerij, Rodgerstraat 5 - Tel. 5072.

Bureau voor Oranjestad: Aruba Boekhandel Gebr. de Wit, Nassaustraat - Tel. 1273, Oranjestad. — Redactie en uitgave Aruba Drukkerij, Gebr. de Wit, Aruba.

Drukkerij „De Stad" N.V.

Enthousiaste ontvangst van het Koninklijk Paar in Londen

LONDEN, 22 November: Over de aankomst van de „Jacob van Heemskerck" wordt gezegd, dat menig opvarende bleek om de neus was, toen het schip in Dover meerde na de overtocht in een hevige storm. Koningin Juliana bleek echter geen ogenblik last gehad te hebben van het ruwe weer. Zij toonde een uitstekende eetlust en maakte tijdens de overtocht met de commandant een rondgang over het schip. In Dover kon slechts 'n kleine menigte getuige zijn van het aan land komen van de Koninklijke gasten, doch de route van het Londense Victoria Station naar Buckingham Palace was overal dicht omzoomd door een juichende menigte, die de koude wind en de nattigheid trotseerde. Elk detachement van de afzetting bracht bij het voorbijgaan van de rijtuigenstoet het Koninklijk saluut met prachtig gedisciplineerde bewegingen, zodat als het ware een golf door beide hagen van soldaten liep. De vaandels negen tot de grond en langs de route speelden militaire bands het Wilhelmus.

Bij de kranslegging in de Westminster Abbey was het reeds donker, doch het licht in de auto van de bezoekers brandde, zodat de menigte hen kon zien.

Bij de daarop volgende ontvangst in het Saint James Palace door vertegenwoordigers van Groot-Londen en Westminster werden in antwoord op het welkom door de Koningin boodschappen overhandigd, waarin Zij de moed van de Londense bevolking tijdens de oorlog en het werk aan de toekomst van de stad prees en de City van Westminster waardeerde als het tehuis van het Britse parlement, dat een symbool is van de vrijheid voor de democratische volken.

Het banket, dat des avonds in Buckingham Palace werd gegeven en waarbij het Koninklijk gezelschap aan het hoofd van de tafel was gezeten, werd bijgewoond door nog 176 gasten. Het banket werd gehouden in de balzaal, die verlicht werd door zes kristallen kronen en smaakvol met bloemen was versierd. Aan de rechterzijde van Koning George zaten Koningin Juliana, de Hertog van Gloucester, Prinses Margaret, de Lord-kanselier Jowitt, de Hertogin van Gloucester, premier Attlee en gravin Athlone. Links van de Koning zaten Koningin Elizabeth, Prins Bernhard, Prinses Elizabeth, minister Stikker, Prinses Mary, de aartsbisschop van York, Lady Ramsay en minister Morrison.

Koningin Juliana droeg een zeegroene japon, waarop de Royal Victorian Chain, waarmede Zij vóór het diner door Koning George begiftigd was, en Koningin Elizabeth droeg de Orde van de Nederlandse Leeuw, welke Zij vóór het diner van Koningin Juliana had ontvangen, evenals de prinsessen Elizabeth en Margaret. Onder de gasten bevonden zich o.a. Winston Churchill, ambassadeurs en Hoge Commissarissen en vertegenwoordigers van de naties van het Pact van Brussel. Een strijkorkest van de Welsh Guards speelde op de galerij Nederlandse liederen en tien pijpers van Scots Guards liepen rond de gasten en daarna op de galerij.

Tegen middernacht stond voor het Buckingham Palace een menigte van 2.000 mensen, die hoopten de gasten op het balcon te zien, doch de schijnwerpers gingen uit en de mensen gingen teleurgesteld naar huis.

Aan het banket hield Koning George een welkomstrede tot de Koningin als persoonlijk vriend en als souverein van een land, waarmede Zijn land sinds lang nauwe banden heeft. De Koning bewonderde de geestkracht van de Nederlanders en constateerde, dat beide volken dezelfde idealen hebben voor vrijheid en rechtvaardigheid.

Koningin Juliana beantwoordde deze rede, waarbij Zij eveneens herinnerde aan de oude vriendschap en de Britse verrichtingen in de oorlog tijdens welke „Mijn man samen met Londen en Groot-Brittannië Hun donkerste en roemrijkste tijden hebben beleefd". Groot-Brittannië begroetend als moeder van vele naties en als essentieel lid van de Europese gemeenschap zeide Koningin Juliana, dat Wij Europa niet kunnen toestaan een autarkische eenheid te worden, doch onder trouw aan de verschillende internationale verbintenissen moet bereikt worden, dat Wij de ene verplichting aan de andere schakelen tot een keten. De Christelijke gedachte, dat iedere enkeling een dienende taak heeft ten opzichte van zijn medemensen, zou logisch moeten worden uitgebreid tot de naties. De grootheid van volkeren vormt facetten van Gods scheppingswerk in de historie van de mensheid. De lotsbestemming der volkeren kan niet door menselijke goodwill begrepen worden, doch door overgave aan het bestuur van God. De heilige goodwill tussen de Kroon en de volkswil kan alleen zo bestaan en gehandhaafd worden. (ANP).

COMMUNISTEN IN INDONESIE VOEREN WAT IN HET SCHILD

Groeiende vrees voor een staatsgreep
Chinese agenten roeren zich

(Bijzondere Trouw correspondentie)

In de cantine van de APRI, het leger van Indonesië, op Pasar Besar te Soerabaja is onlangs een tweedaagse conferentie gehouden van de communistisch georiënteerde bond van havenarbeiders. In de zaal stonden enorme portretten van Stalin, Engels, Marx en Mao Tse Toeng. En temidden van deze steeds meer gebruikelijke afbeeldingen stond het levensgrote portret van Moeso, de leider van de communistische opstand bij Madioen. Niemand vond het vreemd dit portret aan te treffen in de cantine van het Indonesische leger, niettegenstaande het feit, dat die opstand van Moeso gericht was tegen datzelfde leger en niettegenstaande, [illegible] met dat de regering vrijwel [illegible]onstratie ten de conferentie [illegible]grafenis van enkele gunste van opstandelingen heeft ver- Madi-

Hier ziet men dus een duidelijke tegenstelling tussen de opvattingen van het leger en van de regering van Indonesië. Op zichzelf al bevreemdend, wordt deze tegenstelling bepaald beangstigend, indien men haar ziet in het licht van de toegenomen communistische activiteit en de manier waarop de Sobsi, de grootste vaakvereniging van de R.I., thans openlijk in alle geledingen rode sympathieën demonstreert. Bij herhaling laat zij zich voor het karretje van de communistische partijen spannen.

Het wordt allerwege duidelijk, dat de communisten in Indonesië iets in het schild voeren. De vrees voor een herhaling van de Madioen-opstand, maar dan op aanmerkelijk grotere schaal, is lang niet denkbeeldig en vormt één van de grootste problemen voor het kabinet-Natsir.

De factoren voor een dergelijke staatsgreep zijn gunstiger dan ooit. De grote economische ontreddering heeft de ontevredenheid van het volk in de hand gewerkt. Daarnaast voelt men zich gesteund door de successen van communistisch China, van Ho Chi Minh in Indo-China, het voortwoekeren van de ongeregeldheden in Malakka en op de Philippijnen en daarnaast door het feit, dat de regering gedwongen is aanzienlijke troepencontingenten te binden aan ver van Java liggende gebieden als de Zuid-Molukken en Celebes.

Chinees gewroet

Welingelichte buitenlandse waarnemers melden dan ook een aanmerkelijk toegenomen activiteit van Chinese agenten van Mao Tse Toeng, die, dank zij de steun van de Chinese gemeenschap in Indonesië, over grote kapitalen kunnen beschikken. Zij zijn het geweest, die de laatste maanden alle linkse partijen en organisaties onafgebroken hebben bewerkt en die beschouwd moeten worden als de geestelijke vaders van het communistische eenheidsfront, dat hoogstwaarschijnlijk binnenkort zal worden uitgeroepen. In dit front zullen alle bestaande linkse partijen en vakverenigingen worden opgenomen.

In Singapore is op instructie van Moskou een contactcentrum van de Aziatische communisten ingericht, dat regelmatig instructies zendt naar Java en Sumatra. Men maakt gebruik van de bestaande organisaties. Daarnaast gaat men vooral op Java over tot de wederinstelling van de Japanse kampongorganisaties, waarbij elke kampongbewoner automatisch aangesloten en gehoorzaamheid verschuldigd is aan door [illegible] aangestelde leiders. [illegible] autoriteiten in Djakarta Men[illegible] niet, dat de toestand in hoge mate gespannen is en dat een communistische staatsgreep verre van onwaarschijnlijk is. In dit verband wijst men er op, dat de communisten tegenover het leger thans een aanzienlijk sterkere positie innemen dan ten tijde van de Madioen-affaire. Zowel in Oost- als in West-Java is de APRI sterk communistisch geïnfiltreerd, terwijl de Siliwang-divisie, welke destijds de opstand van Madioen smoorde, uiteengerafeld is en grotendeels in de buitengewesten verblijft.

Kans schoon

Verder komen de communisten er rond voor uit, dat de enige stok achter de deur, het Nederlandse leger, thans ook verdwenen is. Dat zij zich van hun machtspositie bewust zijn, blijkt uit de handelingen van de Sobsi en de, uitlatingen van de Sobsi en de, uitlatingen van de districtsleiders, die met de dag uitdagender worden. Zo wordt het steeds meer gebruikelijk, dat op bijeenkomsten alleen de portretten van de communistische halfgoden worden meegedragen en niet meer die van Soekarno. Dit is een symbolische belediging, welke in het Oosten nog veel meer spreekt dan hier het geval zou zijn.

„Het volk moet thans georganiseerd worden en wij moeten een nieuwe revolutie beginnen. De zogenaamde opbouw van tegenwoordig is niets anders dan een wederopbouw van het imperialisme." Dat zijn zo de slogans, waarmee thans het Indonesische volk wordt bestookt. Als een van de hoofdoorzaken van de huidige armoede in Indonesië wordt de R.T.C.-overeenkomst genoemd en de opzegging wordt geëist. Bepaald vermakelijk is in dit verband de uitlating van één der partijbonzen, dat het levenspeil van de arbeiders thans 22 maal lager is dan tijdens de koloniale periode.

Ruslandverheerlijking, de uitdrukking „Indonesische volksrepubliek" en „vernietig alle Indonesische imperialisten" zijn aan de orde van de dag en de Indonesische versie van de Internationale wordt thans meer gehoord dan het Indonesia Raya, het strijdlied tijdens de afgelopen vijf jaar. Het is thans „verworden" tot het volkslied, aldus de agitatoren, en voldoet niet meer aan de gevoelens van het nog immer onderdrukte volk.

ZUID-AFRIKAANSE VLIEGTUIGEN VOOR HET EERST IN DE STRIJD BOVEN KOREA

TOKIO, 22 Nov.: De Zuid-Koreaanse Kapitool-divisie is nu tot minder dan 24 km van de belangrijke haven aan de Noord-Oostkust van Korea Tsyongdyin gevorderd; zij ondervond slechts geringe tegenstand van terugtrekkende communistische troepen. Het directe doel van de opmars is Nanam, 13 km ten Zuid-Westen van Tsyongdyin. Ongeveer 80 km landinwaarts naar het Westen heeft de Amerikaanse zevende divisie de omtrek Hjesandjin aan de jaloe, welke stad zij Dnsdag binnentrok, bezet.

Links van de zevende divisie probeert het vijfde regiment mariniers aansluiting te maken met de zevende divisie.

Ongeveer 240 km achter de frontlinie van de Verenigde Naties hebben Noordelijke guerrillatroepen ter sterkte van naar schatting één divisie Tsjorwon, een spoorwegknooppunt op 160 km ten Zuid-Oosten van Pyongyang, aangevallen. Van Zuid-Koreaanse zijde is meegedeeld, dat de aanval Dindsagavond na een gehele dag strijd is afgeslagen.

Zondag hebben voor het eerst Zuid-Afrikaanse vliegtuigen aan de strijd boven Korea deelgenomen. (R/ANP)

OVERSTROMINGEN IN CALIFORNIË

SAN FRANCISCO, 22 Nov.: In Californië en Nevada doen zich zware overstromingen voor. Reno in Nevada staat voor het grootste deel twee meter onder water, afkomstig van de gezwollen Truckee River. De grootste stroom vloeit door het centrum van Reno, waar gewapende militairen verschenen zijn om plundering te voorkomen. Dammen van zandversterkingen zijn weggeslagen en acht bruggen staan onder water. De voornaamste verkeerswegen naar Californië over de Sierra Mountains zijn door grondverschuivingen op verschillende plaatsen geblokkeerd. De reeds in Californië aangerichte schade wordt op 12 millioen dollar geraamd. Gouverneur Earl Warren heeft in Californië [illegible] de overstromingen de noodtoestand afgekondigd. In Californië en Nevada zijn duizenden uit hun huizen gevlucht en is voor millioenen dollars schade aangericht. Ten minste negen personen zijn om het leven gekomen door de overstromingen die nog in omvang toenamen tengevolge van regens in de bergen, en smeltende sneeuw.

Sowjet-staatsgreep in Letland

STOCKHOLM, 21 Nov. - Het Zweedse dagblad „Tidningen" meldt, dat er op het ogenblik een Sowjet-staatsgreep in Letland plaatsvindt. De president, professor August M. Kirchenstein, is van zijn post ontheven, tezamen met de leidende Letlandse minister van buitenlandse zaken en landbouw en het hoofd van de opperste raad. Kirchenstein was de president van deze raad. Allen zijn in staat van beschuldiging gesteld. De reden hiervoor was „burgerlijk nationalisme". (AP)

BALLONNETJES ACTIE VAN DE O.E.E.S. EEN GROOT SUCCES

Onderwijzer moeten „politiek actief" zijn

's-GRAVENHAGE, — Meer dan 70.000 ballonnetjes met een groet van „een Europeaan aan een andere Europeaan" zijn in Nederland opgelaten op de rijdende tentoonstelling van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking, toen deze Heerlen, Eindhoven en Enschedé bezocht. Vele van die „andere Europeanen", zowel vóór als achter het IJzeren Gordijn, hebben zo'n ballonnetje gevonden en de groet beantwoord.

Een 30-jarige boer uit een dorpje achter het IJzeren Gordijn, zo deelt de Nederlandse E.C.A.-missie mee, schreef het volgende: „Uw ballon gevonden. Beantwoord uw groet uit de Britse zone van Berlijn, want van de Russische zone uit is dit niet mogelijk. Wij zijn geen vrije mensen meer. Hebben de moed echter niet verloren en hopen, dat de vrije wereld ons niet vergeet. Het kost ons dagelijks veel hoofdbrekens op welke wijze wij aan de zware verplichtingen moeten voldoen. Van de oogst moeten wij zoveel afstaan, dat wij haast niets voor onszelf over houden. Aan alles is hier gebrek".

Een 75-jarige man schreef van achter het IJzeren Gordijn:: „Hoorde voor het eerst over de Europese Economische Samenwerking. Pracht-idee. Veel succes, maar stuur alsjeblieft geen propaganda-materiaal".

Duizenden ballonnen zijn in West-Duitsland terecht gekomen, zo deelt de E.C.A.-missie verder mee. Talrijke antwoordkaarten zijn binnengekomen uit België, Frankrijk, Luxemburg, Zwitserland en zelfs uit Oostenrijk.

Een Duitse firma, die gereedschappen vervaardigt, maakte van de gelegenheid gebruik om aan de antwoordkaart een brochure te bevestigen met de vraag: „Kunt u voor afnemers zorgen?"

Een tuinder, waarschijnlijk bevreesd voor concurrentie, schreef: „Stuur liever meer van zulke ballonnen, maar niet zoveel van jullie groente".

Een niet zo heel prettig antwoord ontving een Eindhovense afzender van een Franse boer. „Ik eis van u 3500 francs schadevergoeding, want mijn paard heeft uw ballon, die in de wei was terecht gekomen, opgegeten en is toen ziek geworden. Dokterskosten: fr. 3500"

Maar tussen al die duizenden min of meer prozaïsche antwoorden was er een kaartje van een meiske van 20 lentes „ergens in Europa", want de E.C.A.-missie wil de plaatsnaam niet noemen. „Wil graag nader kennis maken", schreef zij. „Misschien kunnen wij komen tot een gelukkig huwelijk. Schrijf terug." (ANP)

Chinese nationalisten versus Chinese communisten

TAIPEH, 21 Nov. — Uit Formosa wordt bericht, dat 15.000 Chinese Nationalistische rebellen een gevecht van 10 uur hebben geleverd met de loyale strijdkrachten van Mao Tse Toeng op China's vasteland. De strijd zou hebben plaatsgevonden in de omgeving van Woesjon, een stad op de spoorlijn Shanghai—Nanking. Nadere bijzonderheden ontbreken. (AP)

INDIANEN OP HET OORLOGSPAD

RIO DE JANEIRO, 22 Nov.: Arbeiders op rubberplantages in Noord-Brazilië zijn Dinsdag gevlucht om hun leven te redden, daar Indianen op het oorlogspad waren langs de rivier Kingu, die in de Amazone uitstroomt. Volgens berichten, die hier zijn binnengekomen, werden 95 pijlen gevonden in het lichaam van een gedode plantage-arbeider. Het rubber producerende gebied kwam in paniek, toen de Indianen de vorige week met hun plunderen en doden begonnen. De berichten zeiden, dat Dinsdag nog een stam, namelijk de Acurines, zich bij de eerste, de Caiapos, had aangesloten. De rubberproductie in dit gebied wordt ernstig bedreigd. Enige plantages zijn gesloten. (R/ANP)

CIRCUS „BUFFALO BILL" DOOR BROOD VERWOEST

RIO DE JANEIRO, 22 Nov.: Dinsdag is het „Buffalo Bill"-circus alhier in tien minuten door brand verwoest. De schade wordt geschat op twee millioen cruseiros, maar er was slechts één slachtoffer, namelijk een zeeleeuw. (R/ANP)

Sowjet-Russische „opvoedkundige maatregelen" in Oost-Duitsland

BERLIJN. — Volgens een bekendmaking van de Britse autoriteiten in West-Berlijn zijn Sowjet-Russische opvoedkundigen in de Oost-Duitse bezettingszone bezig de geschiedenis van Duisland over de laatste 150 jaar te beschrijven, zulks in overeenstemming met de in de Sowjet-Unie gevolgde methode. Iedere Oost-Duitse onderwijzer of onderwijzeres moet thans zijn of haar leerlingen het volgende bijbrengen: Militarisme is uit den boze. De term „held" mag in de geschiedschrijving over Duitsland van de laatste 150 jaar niet worden gebruikt, dat „elk door Duitsland gevoerde oorlog na de bevrijdingsstrijd van 1813 een veroveringsoorlog is geweest".

„Daarom", aldus luiden de nieuwe instructies voor het Oost-Duitse geschiedenisonderwijs, „moet de kinderen worden bijgebracht, dat de aan Duitse zijde in deze oorlog gevallenen niet als helden mogen worden vereerd, terwijl evenmin gedenktekenen te hunner ere mogen worden opgericht. Deze gesneuvelden zijn namelijk slechts de ongelukkige slachtoffers van de valse politiek, welke door tyrannen als de graaf Von Bismarck, de veldheren Von Moltke en Von Hindenburg en de keurvorst Frederik de Grote werd gevoerd".

„Aan de andere kant", aldus heet het verder in deze nieuwe Sowjet-Russische instructies voor het Oost-Duitse geschiedenisonderwijs, „zijn de soldaten en de militaire leiders van de Sowjet-Unie helden in de ware zin van het woord, want zij hebben hun vaderland verdedigd, toen dit op verraderlijke wijze was aangevallen."

Verder wordt nog medegedeeld, dat alle onderwijzers „politiek actief" moeten zijn en daarbij de richtlijnen van de S.E.D. moeten volgen. Het onderwijzend personeel wordt voortaan in drie categorieën verdeeld, namelijk: een algemene categorie, die alle onderwijzers omvat, zij, die politiek actief zijn en degenen die het actiefst zijn op politiek gebied.

Tenslotte wordt nog medegedeeld, dat het godsdienstonderwijs in beginsel alleen in kerken mag worden gegeven. Het mag nog in de klaslokalen worden gegeven, zolang de kerken nog niet over ruimte voor het godsdienstonderwijs beschikken, doch zodra dit wel het geval is, wordt alle godsdienstonderwijs buiten de kerken verboden. (R/ANP)

Noodtoestand in Caïro, Alexandrië en Port Said

CAIRO, 22 November: In Cairo, Alexandrië en Port Said is Maandag de noodtoestand afgekondigd; politieafdelingen zijn gestationeerd bij de vitale punten om eventuele ongeregeldheden tengevolge van Engelands verwerping van Egypte's eis tot terugtrekking van de Britse troepen het hoofd te kunnen bieden. (R/ANP).

Fransen in Indo-China blijven terugtrekken

HANOI, 19 November: Een woordvoerder van het Franse leger heeft meegedeeld, dat de kleine Franse voorpost Tsjoe Coall, ongeveer 30 km ten Noord-Oosten van de hoofdverdedigingslinie Noord-Oostelijk van Hanoi, is ontruimd. De Franse troepen bezitten thans nog slechts een belangrijk bolwerk aan de 140 km lange weg, die in Noord-Oostelijke richting naar de grenspost Dinhlap voert. Tsjoe Coall is de derde post, die de Fransen in de laatste dagen hebben verlaten. Een militaire woordvoerder te Hanoi verklaarde, dat het Franse kabinet besloten heeft meer manschappen, tanks, schepen en ander materiaal te zenden. (R/ANP).

Voor het eerst een neger-lid in de Amerikaanse delegatie naar de V.N.

LAKE SUCCESS, 21 November: Edith Sampson, het eerste neger-lid in de Amerikaanse delegatie naar de Verenigde Naties, heeft tegenover Reuter verklaard, dat er naar haar mening veel vooruitgang geboekt is inzake het negervraagstuk in de Verenigde Staten. Velen in Europa en Azië hadden zich een voorstelling van het negerleven gemaakt, die geheel buiten alle verhoudingen stond. Hoewel verdraagzaamheid niet door wetten vastgelegd kan worden, zo zeide zij, kon er veel bereikt worden door wetten, die gelijkheid voor het wetboek omschrijven. Edith Sampson zeide dit naar aanleiding van recente uitspraken van het Opperste Gerechtshof tegen rasdiscriminatie.

Mevrouw Sampson is de enige vrouw, die ooit aan de universiteit van Loyola de titel van „Master of Law" heeft ontvangen. Sinds 1927 heeft zij een juristenpractijd en in 1934 werd zij tot het Opperste Gerechtshof als advocate toegelaten. (R/ANP).

Vier nieuwe hemellichamen ontdekt

PARIJS, 22 Nov.: Het observatorium te Bouzarea bij Algiers heeft vier hemellichamen ontdekt, die zich tussen Jupiter en Venus bewegen. Wat voor hemellichamen het zijn, is nog niet vastgesteld. Men schat de diameter van het kleinste op enkele honderden meters en die van het grootste op ongeveer 300 kilometers. (R/ANP)

AGENDA VAN DE TWEEDE UNIE-CONFERENTIE VASTGESTELD

's-GRAVENHAGE, 22 November: Gistermorgen heeft in de Treveszaal de eerste werkvergadering der beide delegaties plaats gehad ter bepaling van de agenda der conferentie. Vervolgens werd aan de hand van deze agenda overgegaan tot de vorming van vijf werkgroepen, terwijl verder werd besloten om van deze gelegenheid, dat een aantal ministers en deskundigen bijeen is, gebruik te maken om over verschillende aangelegenheden van gedachten te wisselen. Uit de lijvige agenda blijkt wel, dat de monetair-economische en financiële aangelegenheden de hoofdschotel vormen.

Op monetair-economisch terrein zal gesproken worden over a) de deelneming van Indonesië aan de Europese betalingsunie; b) de handelspolitieke samenwerking en c) het monetair accoord met Engeland. Onder „financiële aangelegenheden" is een tiental punten ondergebracht, namelijk ECA-kwesties, Bretton Woods-rekeningen, pensioenaangelegenheden, de kwestie van het teruggevonden Indonesisch zilver in Japan, de verzending van zilveren guldens naar Nederland, regeling van de betaling der overtochtskosten der ex-KNIL-militairen van Indonesië naar Nederland, regeling van de verkregen rechten op verlof en de verlofsbezoldiging der ex-KNIL-leden voor zover deze rechten lopen over de periode na 26 Juli 1950, de positie van de bedienaren van de godsdienst, de positie der gepensionneerden op voet van het pensioenreglement voor bijzondere rechten, en tenslotte diversen.

Op het gebied der monetaire verhoudingen tussen Indonesië en Nederland zal een zevental punten worden besproken, namelijk 1. de actieve en passieve investeringen; 2. de desinvestering van de Indonesische beleggingen in Nederland; 3. herziening van de afspraak betreffende de opzending van Indonesische obligaties met een pari-clausule; 3. de aanwendingsmogelijkheden van de gurnis; 5. arrivieres; 6. transfer van afschrijvingen; en 7. transfer van lopende inkomsten.

De agenda vermeldt verder: de hydrografie en scheepvaartinspectie, gedachtenwisseling over de internationale situatie en over de culturele samenwerking en het sluiten van een definitieve overeenkomst omtrent de Nederlandse militaire missie in Indonesië.

Voorts vermeldt de agenda de vaststelling van een gemeenschappelijke regeling nopens de rechtsgang bij en de organisatie en regeling van de werkzaamheden van het Unie-hof van arbitrage, zomede een regeling betreffende de immuniteiten en faciliteiten, welke aan het Uniehof en zijn leden toekomen; de vaststelling van de begroting voor 1950 voor die Uniekosten, welke voor de gezamenlijke rekening der deelgenoten komen; de vaststelling van nadere voorschriften met betrekking tot de inrichting en uitvoering van deze begroting, zomede de controle op de uitvoering daarvan en de vaststelling der rekening en tenslotte de vaststelling van voorschriften met betrekking tot de vergoeding van de reis- en verblijfskosten ten laste der Unie-begroting.

Aneta voegt hieraan toe, dat een generale scheepvaartovereenkomst dus geen onderwerp van bespreking zal zijn op deze tweede Unie-conferentie. Naar minister Djuanda mededeelde, zal deze generale scheepvaartovereenkomst eerst ter sprake kunnen komen, nadat Indonesië met de K.P.M. heeft onderhandeld, waarmede spoedig na afloop van deze conferentie zal worden begonnen.

Tenslotte volgt nog een opsomming van de vijf werkgroepen en haar samenstellingen: 1. juridische, staatkundige, sociale aangelegenheden (Van Maarseveen, Götzen, Roem, Sjafruddin); 2. monetaire, economische en financiële aangelegenheden (Lieftinck, Götzen, Van den Brink, Sjafruddin, Sumitro en Djuanda); 3. hydrografie en scheepvaartinspectie (Spitzen, Roem, Djaunda, Moorman); 4. gedachtenwisseling over de internationale situatie (Roem, Blom); 5. gedachtenwisseling over de culturele samenwerking (Van Maarseveen, Roem, Sjafruddin, Blom). (ANP).

Seccion na Papiamento

ARREGLO NOBO DI TRAFICO NA JULIANASCHOOL.

Tumando decision favorable riba request di mayornan y maestronan y tambe riba sugestion di nos periodico Gezaghebber a decidi cu e caya peligroso meimei di edificionan di Julianaschool a worde cera. Cu esaki un peligro masha grandi pa muchanan chikito a worde kita for di man. Pa e medida aki nos tur ta masha agradecido na nos gobernacion pasobra sin duda esaki ta un decision bon.

Consecuencia di es medida aki ta cu Beatrixstraat a worde parti na dos. E parti di Maria Christina straat te na school ta keda Beatrixstraat, y e otro parti lo recibi un nomber nobo.

(Por ta un Arubianito cu ta merece?). Direccion di trafico tambe a cambia y chofernan observa bon lo siguiente:

1. Henter Irenestraat te na Lloyd Smith boulevard por worde trafica den dos direccion.

2. Julianastraat ta retene su direccion di un banda so, es decir pariba, awor tambe e pida chikito banda di estatua di Boy Ecury.

3. e trafico di un solo direccion dilanti di Julianaschool a worde cambia y awor e ta net contrali cu e tabata, dus awor nos por core den direccion di lamar, solamente.

4. den Irenestraat di Maria Christinastraat te na boulevard ta probibi pa estaciona auto, solamente pa baha y subi hende inmediatamente auto por para un rato (es decir busnan ni auto no por para warda riba hende, ni por pone auto hopi ora einan, solamente un rato y core bai)

5. E parti di Beatrixstraat biew por worde trafica den tur dos direccion, pero autonan y busnan cu ta bini di San Nicolaas lo mester pasa pa via di Adriaan Lacle boulevard drenta den G. Madurostraat y djei bai school pone muchanan. (esaki especialmente bisa pa busnan di East End transportation, cu notoriamente no ta paga tino na reglanan di velocidad ni di trafico).

Chofernan di auto paga bon tino na e varios señal di traficonan instala ei banda, pa evita disrupcion di trafico y tambe peligro pa otro. Corda bon, sea mes bon chofer cu bo ta kere cu bo ta.

PROVISION DI ELECTRICIDAD NA ARUBA

Na conexion cu e concesion di Electra a worde revoka dia 15 November 1950, e compania proveedor nobo Elmar arubano a tuma e carga di luz pa 9.20 di mainta. No tabatin ningun estorbo nu interrupcion di suministracion di corriente, pasobra algun tempo e motornan generador a core sincronamente cu Lago, y un rato despues Lago a worde kita for di liña. Awor ta balashi ta dunando corriente na Playa, Sabaneta y Dakota. Orasina ya San Nicolas tambe lo ta recibiendo su corriente di nos planta nacional.

Aki a worde pone fin na un epoca cu Lago a yuda poblacion cu su potencia electrica pa conveniencia di nos pueblo y pa beneficio di e doñonan di Electra. Awor ta patente cu Lago ta refineria di petroleo y nan no ta den utility business lo mester a yega un dia cu e negocio di oro aki pa concesionarionan caba.

Nos gratitud di pueblo ta debi na Lago pa tantu aña di bon servicio cu nos pueblo lo no lubida.

PERSONAL DI ELECTRA KITA FOR DI TRABAO

Diamars atardi pa 4 or dia 14 di November 1950 doño y gerencia di Electra, asisti pa nan consultor juridico cu poco tempo pasa tabata Juez, a yama e personal di Electra den oficina y a manifesta nan cu como concesion a worde revoka y kita for di nan pa orden di Ejecutivo Supremo, desde 12 or di anochi di e dia ei nan no ta empleado di Electra mas. Nan lo recibi nan sueldo te e momento ei, y despues nan por atende cu esnan cu nan kier of busca nan derecho si nan kier.

E tempo di notice ei tabata poco cortico, especialmente pa tata di familianan, por cierto nos Codigo Civil ta decreta den articulo 1615 i cu e periodo di aviso ta es cu ta core den dos dia di pago. Es decir esnan cu ta recibi pago mensual un luna, esnan di quincena dos siman etc.

Tambe lo ta necesario, pa virtud di articulo 10 di Gaceta Oficial di aña 1949, pa e doñonan di Electra (cu no ta un N.V. pues doñonan ta herederonan di John G. Eman y e otro medico deño di un gran parti cu ta na Corsow), mester paga na esnan cu sali for di nan servicio un montante di placa igual na nan sueldo pa e temporada di e vacacion cu nan tin derecho riba dje, segun convenio entre nan cual ta facilmente proba kiko e ta.

Ta di spera y na beneficio di tur parti concerna pa e asunto di sueldo bonus ect. y vacacion sea regla na orde; semper ta bon pa hende proteha nan credit rating serca Dun & Bradstreet, pasobra un cos ta reffeha riba e otro parti.

VOZ DI ESTADOS UNIDOS

Di e renombra cas di comercio Neme Import Exjort Co. nos a recibi e numero di November/December 1950 di La Voz de los Estados Unidos na spaño. Nos a recibie hunto cu nos copia mensual di Home Pictorial cual es simpatico negocio ei ta reparti na su clientenan, y cual ta masha interesante publicacion di e fabrica Simmons di mueble y cama. E librito di Voz di America ta duna nos un idea com e programanan di e potente transmisoranan ta worde regla, nan equipo, efectonan y camara di television. Na tur masha interesante y instructivo.

Ata otro prueba cu e negocio Nieco ta kere den actividad y servicio na publico, cu ta estableci pa su mes reputacion envidiable na Aruba.

Masha danki pa atencion.

FRATER RADULPHUS 60 AÑA NA ANTILLAS HOLANDES

Ta ken no conoce Frater Radulphus den henter teritorio di Antillas Holandes. Di un manera of otro nan a weite, tende di dje, of tabatin conoci cu ne. Nos tata of mama lo a conta nos di Frater Radulphus com durante 60 aña largu el a traha pa instruccion y educacion na tur nos islanan. Y nos mes hopi di nos a studia na schoolnan di fraternan caminda nos por a weita su labor y stempel di su dereccion.

Diadomingo 19 di November 1950 ta 60 aña pasa cu Frater Radulphus a pone pia na Corsow, yegando for di Holanda den un vapor cu bela auxiliar. Den e temporada ei sin cansancio el a dedica su bida na hubentud di Antillas, ocupando varios puesto, culminando den puesto di Inspector di Educacion diputado, y el a keda hopi biaha encarga cu departamento di Educacion Publica den ausencia di e Inspector. E dia ei lo no falta Frater Radulphus na atencion di tur parti especialmente di su ex-discipulonan. Na nan deseonan pa bida largu y salud pa e digno religioso aki nos ta uni di nos mes tambe, hopi aña mas di sosiego bien mereci den bendicion di Señor.

IN MEMORIAM RENE ARENDS

Donderdagmorgen, toen de Heer Rene Arendz op het kantoor van de Incu aan de Nassaustraat zijn zaken an het behandelen was, werd hij plotseling onwel en overleed enkele ogenblikken later ter plaatse. Midden uit zijn werk werd de Heer Arends door de dood uit dit leven weggerukt en zijn verscheiden heeft diepe verslagenheid gewekt. Hij was geen man van vele woorden, hij zag zijn taak en volbracht deze naar beste weten en kunnen. Jarenlang was hij werkzaam als Boekhouder bij de WIMCO, in welke functie hij zich vele vrienden wist te maken, niet het minst door zijn juiste en vriendelijke optreden. Gedurende het laatste jaar was hij voor ziehzelf werkzaam en had o.a. voor Aruba het agentschap van de Bols. Vrijdagmorgen werd het overschot, na een plechtige Uitvaartdienst, ter aarde besteld. In de stoet liep o.m. mee de Gezaghebber van Aruba, Dr. Arends, Hoofd Dienst Volksgezondheid van Curacao, broer van de overledene, Districtsmeester van Eps van Curacao, zwager van de overledene en vele andere, familieleden, vrienden en kennissen. Onze gevoelens van deelneming gaan uit naar de Weduwe, Kinderen en Familieleden, die zo plotseling hun Echtgenoot en Vader moesten missen.

ZEER ERNSTIGE OVERSTROMING IN CALIFORNIE

FRESNO, (Californië), 20 Nov.: Twee personen werden gedood en tenminste 2.000 gezinnen zijn dakloos geworden door de ernstigste overstroming in de geschiedenis van Californië. Rivieren zijn bruisende bergstromen geworden tengevolge van de regen en het smelten van de sneeuw. (R/ANP)

V.S. vervaardigen benzine uit kolen

WASHINGTON, 21 Nov.: Het bureau voor de mijnbouw te Washington maakt bekend, dat de Verenigde Staten tegenwoordig benzine uit kolen vervaardigen in voor gebruik geschikte hoeveelheden. De bekende kolenreserves in de Verenigde Staten zijn naar men aanneemt voldoende voor duizend jaar, zelfs al zou Amerika alle olie, die het gebruikt, uit kolen vervaardigen. De benzine wordt vervaardigd volgens het hydrogenatie-procedé. Door dit procedé kunnen uit kolen behalve benzine ook dieselolie, olie voor reactie-motoren en andere producten verkregen worden. Volgens voorlopige ramingen zullen de productiekosten van synthetische benzine niet veel hoger zijn dan die van de vervaardiging van benzine uit aardolie. (R/ANP)

Olie-opbrengst in de Sowjet-Unie zal groter zijn dan in de V.S.

NEW YORK, 21 Nov.: Het blad van de American Geographical Society, „Focus", schrijft, dat de Sowjet-Unie nog maar nauwelijks is begonnen met het exploreren van haar oliereserves. De Sowjet-Unie produceert reeds meer olie dan enig ander land met uitzondering van de Verenigde Staten en Venezuela en zij komt op de tweede plaats na de Verenigde Staten wat verbruik betreft. De Russen hebben volgens het blad reeds meer dan 20 olielagen aangetroffen, waarvan enkele van grote omvang zijn. Er zijn reeds meer dan 140 olievelden ontwikkeld en toch is de exploratie nauwelijks begonnen. Het blad raamt, dat de olieopbrengst in de Sowjet-Unie uiteindelijk ongeveer 168.000 millioen barrels zal bedragen tegen 100.000 millioen in de Verenigde Staten. (R/ANP)

MOEDER EN KIND

Na een scheiding van acht jaar zag mevrouw Hertogh in Singapore haar dertienjarige dochter Bertha terug, nadat Bertha tot twee maal toe hag geweigerd haar moeder te spreken en daarbij gezegd had, dat haar moeder „haar zoveel ellende had bezorgd". Mevrouw Hertogh volhardde echter in haar wens, haar dochter weer te zien en ging naar een armoedig huis in de Rangoonroad, waar Bertha met haar echtgenoot en pleegmoeder Aminah woont.

Aminah vroeg haar, waarom zij voor het meisje bleef vechten. „Je hebt haar aan mij gegeven", zo sprak zij. Mevrouw Hertogh ontkende dit. Toen Bertha, gekleed in een rose maleise kabaja en een blauwe sarong, binnenkwam, berispte mevrouw Hertogh haar kind, omdat het haar niet wilde spreken. Bertha antwoordde hierop:: „Waarom bent u hier gekomen?? Ik heb genoeg verdriet". Daarna volgde een felle discussie in het Maleis. Bertha zei: „Ik ben Mohammedaanse en ik zal nooit mijn man verlaten. Ik kan niet van u houden, omdat u mij, toen ik een kind was, hebt weggegeven". Mevrouw Hertogh kuste Bertha en verliet haar met tranen in de ogen. „Natuurlijk wil ik haar nog terug hebben. Zij is van mij en ik kan niet naar haar vader in Nederland teruggaan zonder haar", aldus mvrouw Hertogh.

„DE PORSELEINTAFEL"
Geschenk boekenweek '51

De door de commissie voor de propaganda van het Nederlandse boek ingestelde jury, bestaande uit de letterkundigen Emmy van Lokhorst, Clare Lennart, Victor E. van Vriesland en Gab. Smit, benevens drie leden van de commissie, F.J. Dupont, Chr. Leeflang en G.J. van der Woude, heeft uit een inzending van 13 manuscripten voor de boeken-geschenkprijsvraag de novelle „De Porselein-tafel" bekroond.

Deze novelle zal ook in de Aruba-Boekhandel alhier het geschenk zijn in de Boekenweek 1951 (24 Februari - 3 Maart).

De boekenweek zal in het Stadsschouwburg te Amsterdam op Vrijdag 23 Februari worden geopend met een litteraire cabaret-avond, te geven door Wim Sonneveld met zijn ensemble. Enig kort werk van Nederlandse auteurs zal hierbij ten tonele worden gebracht.

Hella S. Haasse en Annie M.G. Schmidt schrijven thans speciale teksten voor deze avond.

BORSTBEELD VAN PRINSES WILHELMINA TE MARACAIBO

Wij hebben onlangs gemeld dat de Rotary Club te Maracaibo in Venezuela het initiatief heeft genomen tot het plaatsen van een borstbeeld van Prinses Wilhelmina in het stadspark, hetwelk Prins Bernhard dit jaar bij zijn bezoek aan Maracaibo heeft ingewijd en dat de naam van Prinses Wilhelmina draagt. De club te Maracaibo, die een ruim bedrag ter beschikking heeft gesteld, had de Rotary Club te Amsterdam verzocht haar van advies te dienen bij het aanwijzen van een Nederlands beeldhouwer voor dit werk.

Na langdurig overleg met de daarvoor in aanmerking komende organisaties op het gebied der beeldhouwkunst, is de keuze gevallen op prof. L. O. Wenckebach te Noordwijkerhout, die de opdracht heeft aanvaard.

GESCHENKEN

Naar wij vernemen heeft mevrouw C. Albrecht alhier een belangrijke collectie boeken cadeau gedaan aan de Openbare Leeszaal en Boekerij. Ook mocht de Boekerij een schenking boeken ontvangen van de heer E.W. Martin alhier.

PROVINCIAAL DER FRÈRES OP ARUBA GELAND

Dinsdagmorgen arriveerde op Aruba de Zeereerwaarde Heer frère Johan, provinciaal, van het Nederlandse district van de Frères des écoles chrétiennes. Aruba hehoort tot dit district en frère Johan, die dus uiteindelijk het hoofd is van de frères alhier, kwam naar Aruba op uitnodiging van frère directeur van Huize de la Salle. Aruba neemt een geweldige vlucht. Het aantal frères breidt zich steeds uit. Het scholenprobleem neemt met het jaar toe en het bleek heel moeilijk om dit alles per brief te behandelen, zodat de frère provinciaal thans hier is om het gehele leven van zijn frères op Aruba ter dege te leren kennen. Dit is tevens een visitatiebezoek. Frère Johan, die nog nooit eerder op Aruba was, zal ongeveer zeven tot acht weken hier blijven. Deze week reeds begint de frère provinciaal zijn besprekingen met de Apostolisch vicaris.

AANBESTEDING WOONHUIZEN VOOR DE LAGO

Een dezer dagen vond de aanbesteding aan van voor rekening van de Lago te bouwen 32 woonhuizen. Deze huizen worden nabij het Parkietenbos geplaatst voor rekening van de Home Building Foundation, de employes van de Lago kunnen deze huizen in huurkoop aankopen. De bouw werd gegund aan de Firma Petrona en Croes te Oranjestad, zijnde de laagste inschrijvers. Het totaalbedrag bedraagt ongeveer fl. 350.000.

AGENDA

KERKDIENSTEN

Zondag 26 Nov.

R.K. KERKEN

Playa: 5.00, 6.30, 7.45 en 8.45 u. v.m.
San Nicolas: 5.00, 6.30, 7.45 en 9.00 uur v.m.
Noord: 5.30 en 8.30 uur v.m.
Savaneta: 5.00 en 9.00 uur v.m.
Sta. Cruz: 5.00, 7.00 en 8.30 uur v.m
Paradera: 5.00 en 8.30 uur v.m.

Prot. Kerk, Oranjestad, AVOND-DIENST
7 u. n.m.: Ds. W. J. H. Baart.

Prot. Kerk, Piedra Plat
9 u. v.m. Ds. T. Hagerwaard.

Prot. Kerk, San Nicolaas
Methodisten Kerk, 5 u. nm. Ds. T. Hogerwoard.

Geref. Kerk, Oranjestad. Julianaschool
9 u. vm. Ds. E. J. Wassink.

Geref. Kerk, San Nicolaas.
Gebouw Anglicaanse Kerk.
5 u nm. Ds. E. J. Wassink.

Zevende-dags Adventisten, Weststraat 39,
elke Zaterdagavond 9.30 en elke Zondagavond 7.30: R. L. Klingbeil.

Spreekuren Gezaghebber Aruba.
Woensdag van 9-12 u.
Vrijdag van 9-12 u.
Audientie van te voren aan te vragen bij afd. Bestuurszaken, Gezaghebberskantoor, tel. 1104 en 1717

Wijkverpleging Wit-Gele Kruis:
Oranjestad-Noord: **Zr. Hanewinkel, telefoon 1720.**
San Nicolaas-Savaneta) **Zr. Dixon,** St. Maartenstraat 1, San Nicolaas.

K.L.M. agentschappen:
Eman Trading Co. Oranjestad, Tel. 1553,
K.N.S.M. Oranjestad, Tel. 1777,
E. & G. Martijn Ltd. Oranjestad, Tel. 1492.

Openbare Leeszaal en Boekerij:
Bibliotheek, elke dag van 2.30 tot 5.30 n.m.
Dinsdag en Vrijdagavond van 19-21 uur
Zaterdagmorgen van 9 - 12 uur.
Een kwartier voor sluitingstijd worden geen aanvragen meer in ontvangst genomen.
Leeszaal: Elke dag geopend van 9-12 uur en verder op **alle** uren waarop de Bibliotheek geopend is.

Openstelling Postkantoor **Oranjestad.**
Iedere dag van 8 tot 12 u v.m.
van 1 u tot 4.30 n.m.
Sluiting/luchtmail **Nederland**
Dinsdag om 11.30 v.m.
Donderdag 3.00 n.m.
Zaterdag 3.00 n.m.
Openstelling Postkantoor **San Nicolaas**
Iedere dag van 8 tot 12 u. v.m.
van 1 u. tot 4.30 n.m.
Sluiting **Luchtmail Nederland.**
Dinsdag 8 u. v.m.
Donderdag 11 u. v.m.
Zaterdag 11 u. v.m.
Telegraafkantoor Oranj...
Dag en nacht ...n **Nicolaas.**
Telegraafk... ...un 7 u. v.m. tot 7 u. n.m.
elkaren San Pedro Hospitaal:
Klasse I en II, elke dag 10-11 v.m. 3-4 n.m. 7-8 n.m.
Klasse III, elke dag van 10-11.30 v.m. 3-3.30 n.m. 7-7.30 n.m.

SCHEEPSBERICHTEN
Santa Ana, 24 Nov.

SAVANETA'S KERSPEL VIERT FEEST

Preek van de Arubaanse Bisschop

Zondag zijn we, regen „of geen regen, naar de oudste hoofd„stad" van Aruba, naar Savaneta gegaan. Savaneta is een van de liefste nederzettingen van ons eiland en wie naar Sint Nicolaas rijdt, verlustigt zich maar al te graag in de palmen die daar een cachet aan het landschap geven. In 1900 toen hier de parochie gesticht werd, zal het er nog rustiger geweest zijn. Al ligt het eigenlijke dorpje wat terzij, onwillekeurig heeft de nabijheid van de straatweg ook daar wat veranderd. Toch moet ge er eens op een gewone door-de-weekse dag doorrijden.

Het is, met zijn schots en scheef dooreen staande huizen, zijn bloemen en schepen, een verademing. Maar nu was het er druk. Mgr. Van de Veen Zeppenfeldt was aanwezig bij gelegenheid van het gouden feest van het Kerspel en preekte er onder de hoogmis, die werd opgedragen door pastoor Berlage, geassisteerd door de vroegere herder van Savaneta, pater Paanakker en de missiepredikant pater Van der Looy.

Missie geslaagd

Het was, niettegenstaande het regenweer, een ware feestdag. De gehele parochie, voorbereid door een zeer geslaagde missie, was elke keer weer aanwezig en toen wij later de receptiezaal binnentrokken (het royale clubhuis), was er gelegenheid even wat te praten over de geschiedenis van de gouden parochie, gevestigd in wat eens de hoofdplaats van Aruba was (de Commandeursbaai heet naar de commandeurs of gezaghebbers die in de achttiende eeuw in Savaneta woonden.)

Te paard van St. Cruz

Vanzelfsprekend waren de toestanden er vroeger anders. Pater Paulus, een pater capucijn die volgens de Kerkgeschiedenis van P. Brada (blz. 21) in 1851 op Aruba kwam werken en in Santa Cruz woonde, ging te paard soms naar Savaneta. In 1863 werd Pater Paulus opgevolgd door pastoor Henricus de Vries, een saeculier priester. Deze kocht op Savaneta voor......16 gulden. (zestien!) een huisje met een stukje grond, zodat hij beginnen kon met een soort schooltje en tenminste een onderdak had om de H. Mis te lezen. De aankoopsom van zestien gulden was voor huis en grond samen.

Een school op Savaneta in 1863.

Daarmee had Savaneta zijn eerste schoolkerkje.

Vermoedelijk las de pastoor Zondags twee Heilige Missen, een te Santa Cruz en een te Savaneta. Misschien kwam hij slechts te Savaneta om catechismus te geven en toezicht [illegible] dat geden op het bewaarschoolen van de legen was ten [illegible]. Dit schooltje van tegenwoor[illegible] Vries dagtekent van 1867. past[illegible]

Het onderwijs moet in ieder geval zodanig geweest zijn, dat het Gouvernement de stichting van de pastoor van Santa Cruz als school erkende, want in 1877 gaf het Gouvernement 200 gulden voor schoolbehoeften te Savaneta.

1884-1885 Vaste priester voor Savaneta.

Op 27 April 1884 kreeg de pastoor van Santa Cruz een speciale assistent voor Savaneta, pater Franciscus Helling. Santa Cruz zelf had pas een nieuwe pastoor gekregen in de persoon van Pater Ambrosius, van Baars, de latere Bisschop, die van 5 Maart 1884 tot 28 Mei 1893 op Aruba werkte. De nieuwe pastoor en zijn assistent schenen om een of andere reden te vinden, dat het beter was om niet op Zondag Mis te lezen in de bijkerk van Savaneta, maar op een door-de-weekse dag.

Zij wendden zich met deze kwestie tot de toenmalige bisschop Mgr. Van Ewijk, die antwoordde, dat de pastoor zelf mocht bepalen, welke dag hij het meest geschikt oordeelde om de H. Mis te lezen te Savaneta; dat de Zondagse verplichting om de H. Mis bij te wonen voor de mensen van Savaneta overging op die dag, maar dat het verbod van het verrichten van zware arbeid bleef staan op Zondag.

Het schijnt dat deze maatregel een volkomen mislukking is geworden, want er is voortaan slechts sprake van regelmatig mis lezen op Zondag en regelmatig dopen zelfs. De activiteit van een vaste priester voor Savaneta was onmiddellijk merkbaar aan het toenemend aantal kinderen voor school en catechismus en het bijwonen van de H. Mis. Reeds op 24 October 1885, dus na een jaar en zeven maanden, werd Pater F. Helling weer teruggeroepen naar Curacao. Savaneta verviel daarmede tot de toestand vóór 27 April 1884.

1889-1891: weer een vaste priester op Savaneta

Op 6 Juni 1889 keerde pastoor Henricus de Vries, nu emeritus-pastoor, naar Santa Cruz terug en nam de verzorging van de Savaneetse katholieken weer op zich. Er werd weer iedere Zondag een H. Mis opgedragen aan de Commandeursbaai. Maar ook deze keer mocht het niet lang duren, want reeds op 30 September 1891 overleed deze verdienstelijke missionaris in de ouderdom van 72 of 73 jaar.

Savanetaners hielpen zelf huidige kerk bouwen

Pas in 1889 besloot Mgr. Van Baars, zelf oud-pastoor van Santa Cruz, tot de oprichting van een eigen parochiekerk voor Savaneta. Op Santa Cruz was toen werkzaam pastoor Gregorius Vuylsteke, ook al een toekomstige bisschop.

Deze mobiliseerde aanstonds de bevolking van Savaneta, die zeer bereidwillig stenen en ander materiaal voor de bouw begon te verzamelen.

Er werd meteen een put gegraven om water bij de hand te hebben.

Pastoor Frie van Santa Rosa had een tekening gemaakt en op 17 April 19.. werd begonnen met het metselen van de fundamenten. Joannes Faesch en Pipi Bislik werden bereid gevonden om kalk te branden. Pastoor Vuylsteke mocht de voleinding van zijn werk niet meemaken. Op 2 Mei 1900 legde hij de eerste steen en vertrok reeds 8 Mei naar St. Maarten om het pastoorschap waar te nemen te Philipsburg.

Eind Augustus 1900 begonnen de werkzaamheden voor het bouwen van de pastorie en de regenbak. Op 25 September kwam op Aruba aan Pastoor Aloysius Helling, tot dan toe waarnemend pastoor van Montagne op Curaçao; reeds op 28 September kwam hij zich vestigen aan de Commandeursbaai en betrok voorlopig het oude huisje, dat tot nu toe tot school had gediend. Toen de pastorie gereed was, getekend volgens een plan van pastoor Van de Pavert, ging hij natuurlijk daarin wonen.

15 December 1900 werd kerk ingezegend: pastoor in herautenpak!

Op 15 December werd de kerk ingezegend door Pater Loduvicus Jansen, de bekende priester naar wie de Pater Ludovicus Jansenstraat op Curaçao is genoemd en wiens borstbeeld prijkt bij de kerk van Pietermaai op Curaçao. Deze werd geassisteerd door de pastoor van de nieuwe parochie Aloysius Helling, die voor de aanvang van de plechtigheden in herautencostuum op de trompet blies, staande voor de kerk, om het volk op deze origenele wijze naar de kerk te roepen.

De andere assistenten waren pastoor Thomas Sadelhoff en pastoor Van der Veer; bovendien waren voor deze gelegenheid van Curaçao overgekomen de Paters Raymundus Wahlen en Martinus Luyckx, professoren aan het toenmalige Groot Seminarie van Scherpenheuvel.

Savaneta's school dateert van 1909

Het hulpschooltje van Meester Croes werd pas een echte school in 1909 toen de Zusters Franciscanessen van Roosendaal (op Curaçao bekend als de Soeurs van het St. Martinus Gesticht) daar kwamen werken.

Het was een heel verhaal, interessant en uit die goede rustige tijd toen heel Aruba 700 communicanten telde, en waarover ook de Amigoe dezer dagen iets schreef (ten dele ontleenden wij onze gegevens daaraan en aan pater Brada's kerkgeschiedenis van Aruba).

Gezaghebber luistert naar de feestredevoeringen

Het feest was intussen op gang gekomen. Gezaghebber mr L. C. Kwartsz zat vooraan en verschillende sprekers voerden het woord. De dames De Kort en mejuffrouw P. Maduro in het Nederlands, het Papiament en het Engels! De heer Federico Christiaans sprak namens de parochianen en [illegible] deze [illegible] feestreceptie die door pater Paanakker werd geleid.

Nadat des namiddags nog een plechtig sluitingslof was gehouden, waarbij pastoor Van der Looy preekte, werd als slot van deze luisterrijke viering de gehele parochie toegewijd aan de Heilige Maagd.

Ons Sportoverzicht

door de Tukker

HET LUIDEN DER ALARMKLOKKEN

Het is niet voldoende te weten, men moet die wetenschap ook benutten.
Het is niet voldoende te willen; Men moet ook doen. (Goethe)

Nadat Zaterdagmiddag de eerste wedstrijd van de serie van drie base ball wedstrijden, onder grote belangstelling, in het Wilhelmina sportpark had plaats gevonden en wel tussen Dodgers en Nesbitts, was Pluvius Zondag Heer en Meester en moest omstreeks 12 uur in de middag de tweede wedstrijd tussen Red Rock Cola en Baby Ruth worden gestaakt met de stand 3-2 voor Red Rock Cola De wedstrijd van Zaterdagmiddag werd door Dodgers na sportieve strijd gewonnen. De mannen van Nesbitts konden hun vorm niet te pakken krijgen. Met niet minder dan een 5-0 overwinning plaatste Dodgers zich in de finale.

Ondanks het feit dat Pluvius reeds in de vroege morgen ernstig dreigde waren toch enige honderden sportliefhebbers naar het Wilhelmina sportpark getogen om getuige te zijn van de tweede wedstrijd en wel tussen Red Rock Cola en Baby Ruth.

Toen de strijd spannend begon te worden kwam Pluvius zijn macht tonen en het duurde niet lang of de wedstrijden moesten vanwege het stromende hemelwater worden gestaakt. In een oogwenk was het baseball-veld gelijk een zwembassin, terwijl de bezoekers in alle haast naar een deugdelijke bescherming zochten; maar waar vindt men die in het oude niet deugdelijke Wilhelmina sportpark met haar zo goed als dakloze stallen welke tribunes worden genoemd?

Het is *in-treurig* dat in deze eeuw van vooruitgang, Aruba nog steeds geen behoorlijk deugdelijk sportstadion bezit. Vele sportliefhebbers hebben Zondagmorgen weer het grote gebrek ondervonden van een goed en degelijk sportstadion. Wederom is het overduidelijk gebleken dat wij allen de sport en de jeugd moeten helpen en wij zullen in deze doorgaan en ons streven richten naar het bepaalde doel, de bouw van een goed en degelijk sportstadion op Aruba. Het is voor *de toekomst, onze jeugd* en tevens voor *de recreatie van ons volk.*

Wij allen hebben in de daghladen kunnen lezen dat momenteel op Curacao, met betrekking tot de jeugd, de Alarmklok wordt geluid, maar *gij allen* die geroepen en verplicht zijn in deze de helpende hand te bieden, hebt reeds geruimen tijd deze *alarm klokken* op *Aruba* horen luiden en waarlijk deze klokken brengen haar Alarmerende klanken niet ten onrechte aan het Volk van de Nederlandse Antillen.

Het is in deze dan ook zo verblijdend dat de Staten en het Bestuur van de Nederlandse Antillen de grote noodzaak hebben ingezien de jeugd te helpen, door op de Begroting van het jaar 1950, wederom een bedrag te plaatsen, zij het ditmaal van 10.000 gulden, voor de bouw van een degelijk sportstadion op Aruba. Dat er voor de bouw van een goed en degelijk sportstadion veel en veel meer geld nodig is, spreekt van zelf. Nogmaals doen wij uit naam van onze jeugd een beroep op U allen die hier aangewezen zijt de helpende hand te bieden. Onze jeugd, *de Antilliaanse jeugd,* zal er U dankbaar voor zijn.

En hier willen wij eindigen met een bekende opwekking van A.C. Wertheim: *„Laat ons niet vermoeid worden, noch ontmoedigd als onze taak niet spoedig wordt begrepen of te lang wordt miskend!"*

ARUBAANS SCHAAKNIEUWS

Hier volgen de uitslagen van de competitie wedstrijden gespeeld op Vrijdag 17 November in het gebouw van het R.K. Militair Tehuis te San Nicolaas.

Groep I:

De la Fuente - Croes ½—½. Kroonenberg - Lopez afgebroken. Pandt - Kroonenberg ½—½.

Groep II:

De Vries - Cools 1—0. Domberg - van Putten 1—0.

Groep III:

Van Woerkom - Barrios 1—0. Labega - van Nieuwkerk 0—1 (regl.). Riem - Lau 1—0. Hiemstra - Nieuwkerk 1—0.

Groep IV:

Dirks - Tjin Fan Sjon 0—1 (regl.). Cuyper - de Ruyter 1—0 (regl.). Tjin Fan Sjon - Cruysen ½—½.

Groep V:

van Thol - Cazemier 1—0. Ooms - Hoekstra 0—1. Hickinson - Venhuizen 1—0.

Groep VI:

Burton - Silinsqy 1—0 (regl.). Koch - de Ruyter 1—0.

De eerst volgende schaakavond zal worden gehouden op Vrijdag 24 November in het gebouw „Scala" te Oranjestad, des avonds te 7 u. 45.

SCHAAKNIEUWS UIT AMSTERDAM

AMSTERDAM, 21 November: De uitslagen van de zevende ronde van het internationale schaaktournooi te Amsterdam luiden: Najdorf (Argentinië) wint van Donner (Nederland); Stahlberg (Zweden) wint van Pilnik (Argentinië); Trifunovic (Zuidslavië) remise met de Fransman Tartakower; Van Scheltinga (Nederland) remise met Kramer (Nederland); Pire (Zuidslavië) wint van O'Kelly (België); de volgende partijen werden afgebroken: Reshevsky (V.S.) tegen Rossolimo (Frankrijk); Gudmundsson (IJsland) tegen Foltys (Tsjechoslowakije); Szabados (Italië) tegen Euwe (Nederland); Gligoric (Zuidslavië) tegen Kottnauer (Tsjechoslowakije); Golombek (Engeland) tegen Van der Berg (Nederland).

De stand na de zevende ronde is als volgt: 1. en 2. Stahlberg en Najdorf, 5½ punt; 3, 4 en 5. Reshevsky, Gligoric en Rossolimo, 4½ punt plus een afgebroken partij; 6. en 7. Tartakower en Pire, 4 punten; 8. Euwe, 3½ punt plus een afgebroken partij; 9. Trifunovic, 3½ punt; 10., 11. en 12. Pilnik, Donner en O'Kelly, 3 punten; 13., 14., 15 en 16. Gudmundsson, Szabados, Van der Berg en Kottnauer, 2½ punt plus een afgebroken partij; 17. Van Scheltinga, 2½ punt; 18. Foltys, 1½ punt plus een afgebroken partij; 19. Kramer, 1½ punt; 20. Golombek, 1 punt plus een afgebroken partij.

Dinsdagmorgen werden de afgebroken partijen uit de zevende ronde voortgezet. De resultaten luiden: Reshevsky wint van Rossolimo, Golombek wint van Van der Berg, Gligoric remise met Kottnauer, Gudmundsson remise met Foltys, Szabados tegen Euwe wederom afgebroken.

De stand is thans: 1., 2. en 3. Stahlberg, Reshevsky, Najdorf, 5½ punt; 4. Gligoric 5 punten; 5. Rossolimo 4½ punt; 6. en 7. Tartakower en Pire, 4 punten; 8. Euwe 3½ punt en een afgebroken partij; 9. Trifunovic 3½ punt; 10. 11. 12. 13. en 14. Pilnik, Gudmundsson, Kottnauer, O'Kelly en Donner 3 punten; 15. Szabados 2½ punt plus een afgebroken partij; 16. en 17. Van Scheltinga en Van der Berg 2½ punt; 18 en 19. Golombek en Foltys 2 punten; 20. Kramer 1½ punt. (ANP)

ZWEMMEN

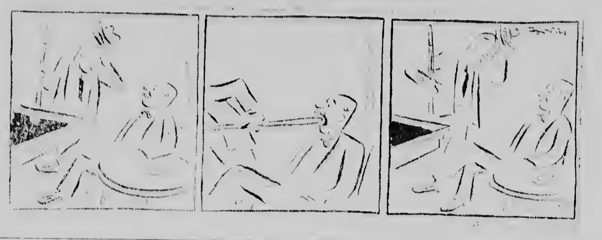
LANGZAAM MAAR ZEKER

AKEN, 21 Nov.: Voor het eerst sinds de oorlog zijn te Aken wedstrijden gehouden tussen Duitse en Nederlandse zwemmers en zwemsters, waarbij leden van Z.O.N. uit Heerlen uitkwamen tegen een ploeg van de Aachener Schwimmverein. Laatstgenoemde club won de ontmoeting met 130 tegen 78 punten. (ANP)

BOKSEN

LONDEN - Don Cockell, Brits kampioen halfzwaargewicht, heeft Dinsdagavond in de ring van Earls Court gewonnen van de Amerikaan Lloyd Marshall. Marshall werd in de zevende ronde gediskwalificeerd wegens te laag slaan.

Geschiedenis zonder woorden

BIOSCOOP-PROGRAMMA

van Zaterdag 25 November tot en met Vrijdag 1 December

DE VEER Oranjestad AT 8.30 P.M.	November 1950	RIALTO Oranjestad AT 8.00 P.M.	CINELANDIA San Nicolas AT 8.00 P.M.	PRINCIPAL San Nicolas AT 8.00 P.M.	AURORA Santa Cruz AT 7.30 P.M.	SAVANETA Savaneta At 7.30 P.M.
SATURDAY 25th - SUNDAY 26th The Universal TECHNICOLOR Super: **„CALAMITY JANE AND SAM BASS"** **(Entre Dos Amores)** Starring: YVONNE DE CARLO - HOWARD DUFF - DOROTHY HEART - WILLARD PARKER - LLOYD BRIDGES It's super romantic - supre entertainment . . . all in beautiful **Technicolor!** **Also:** **WARNER PATHE NEWS No. 27** with the latest news in the wrold!! ƒ 1.75 (18 Years up Admitted) ƒ 1.25	**SATURDAY** 25th **(SABADO)** **SUNDAY** 26th **(DOMINGO)**	SAMUEL GOLDWYN Presents: **„ENCHANTMENT"** **(La Inolvidable)** DAVID NIVEN - TERESA WRIGHT - EVELYN KEYES - FARLEY GRANGER Just about the most wonderful love story ever filmed! You'll be anchanted by its romance . . . passion and drama! ƒ 1.25 (18 Years up Admitted) ƒ 1.—	The most powerful screen excitement of the tear: **„SWORD IN THE DESSERT"** DANA ANDREWS - MARTA TOREN - SSTEPHEN McNALLY - PHILIP FRIEND They stole a moment's love from adventure's most violent hour! Their story is written in the burning sands. . and bullets sing the fame of their deads! The drama behind the headlines of Palestine. . powder keg of the Near East! ƒ 1.25 (18 Years up Admitted) ƒ 1.—	Pounding out of the heart of the blue grass. . Warner Bros.' **„THE STORY OF SEABISCUIT"** In TECHNICOLOR - Starring: SHIRLEY TEMPLE - BARRY FITZGERALD - LON McALLISTER Your heart will ride high with happiness! The thrill-pounding story of the „orphan horse" who raced to glory! ƒ 1.25 (Children Admitted) ƒ 1.—	SUNDAY (DOMINGO) **„ANGEL DESNUDO"** Con: OLGA ZUBARRY - GUILLERMO BATTAGLIA - CARLOS CORES ƒ 1.25 (No apta p.m. de 18 a.) ƒ 1.—	SATURDAY (SABADO) GEORGE RAFT - GEORGE McREADY - NINA FOCH in: **„JOHNNY ALLEGRO"** **(Yo Pague Mls Pecados)** ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 1.— SUNDAY (DOMINGO) **„THE UNDERCOVER MAN"** **(Destino de Fuego)** GLENN FORD - NINA FOCH - JAMES WHITMORE - BARRY KELLEY ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 1.—
SUNDAY 26th - AT 4.00 P.M. The second 5 Chapters of the Serial: **„DICK TRACY"** With: RALPH BYRD - KAY HUGHES - LEE VAN ATTA - SMILEY BURNETTE This is the last Sunday on which you will receive FREE . . . ONE Comic book! ƒ 0.75 ((Children Admitted) ƒ 0.50	**MATINEE** 26th	AT 6.00 P.M. **„MARKED TRAILS"** **(Senderos Malditos)** With: HOOT GIBSON - BOB STEELE - VEDA ANN BORG - RALPH LEWIS The supreme action-packed Western! Adventure-loaded! ƒ 0.75 (Children Admitted) ƒ 0.50	AT 6.00 P.M. **„FEUDIN' RHYTHM"** With: EDDY ARNOLD (The Tennessee Cowboy) - GLORIA HENRY - FUZZY KNIGHT - MUSTARD and GRAVY - THE OKLAHOMA WRANGLERS See and hear the famous radio and recording favorite! ƒ 0.50 (Children Admitted) ƒ 0.25	AT 6.00 P.M. **„LAW COMES TO GUNSIGHT"** JOHNNY McBROWN - RAYMOND HATTON - RENO BLAIR - LANNY REES Guarding the law's frontier! When justice fought for its life on Western ramparts of a bold and pioneering nation! Only the VULTERS could count the death! ƒ 0.50 (Children Admitted) ƒ 0.25	**NO MATINEE**	**NO MATINEE**
SUNDAY 26th - At 4.00 P.M. **„BIG TOWN SCANDAL"** **(El Hijo De Arroyo)** With: PHILIP REED - HILLARY BROOKE - STANLEY CLEMETS 2nd in the thrilling BIG TOWN screen series - based on the famous radio program! ƒ 1.— 12 Years up Admitted) ƒ 0.75	**MONDAY** 27th **(LUNES)**	**„SANTA FE SCOUTS"** **(El Problema de Los Valientes)** BOB STEELE - TOM TYLER - JIMMY DODD - LOIS COLLIER - JOHN JAMES mesquiteers most exciting range hit! ƒ 0.75 (Children Admitted) ƒ 0.50	The first 5 Chapters of the smashing-adventure serial: **„JUNGLE MENACE"** FRANK BUCK - SASHA SIEMEL - ESTHER RALSTON - REGINALD DENNY 1. „One Way Ride" 2. „Jungle Menace" 3. „The Man of Mystery" 4. „Deadly Enemies" 5. „Shangaied" ƒ 1.— (12 Years up Admitted) ƒ 0.75	**„JIGSAW"** Starring: FRANCHOT TONE - JEAN WALLACE - MARC LAWRENCE - MYRON McCORMICK Caught in the „jiksaw" puzzle of a murderous racket . . . TORN between two kinds of LOVE! Stirring action thrills in the three most It packs to puch of slashing brass knuckles! - A picture of love and violence! ƒ 1.— ( ) ƒ 0.75	**NO MOVIES**	**„VIVA VILLA"** With: WALLACE BEERY - JUAN AGUILAR - DOUGLAS SHEARER HARRY OLIVER ƒ 0.75 (18 Years up Admitted) ƒ 0.75
MONDAY 27th **„THE GREEN YEARS"** **(Los Verde Años)** Starring: CHARLES COBURN - TOM DRAKE One of the greatest movies ever to come out of Hollywood! The outstanding scycological picture which parents and children MUST see! ƒ 1.25 (12 Years up Admitted) ƒ 1.—	**TUESDAY** 28th **(MARTES)**	Here they are again! BUD ABBOTT - LOU COSTELLO in: **„RIO RITA"** who will give you the laughs of your life. If you miss this gigantic comedy don't blame us! ƒ 1.— ƒ 0.75	The 2nd 5 Chapters of: **„JUNGLE MENACE"** 6. „The Frame-Up" 7. „Flirting With Death" 8. „Mystery Islands" 9. „Murder At Sea" 10. „Flames Of Hate" A smash history for fans of all ages! ƒ 1.— (12 Years up Admitted) ƒ 0.75	Many asked for it. . . . so here comes: **„CHRISTOPHER COLUMBUS"** **in Technicolor.** Starring: FREDERIC MARCH - FLORENCE ELDRIDGE - FRANCIS L. SULLIVAN - LINDEN TRAVERS - KATHRYN RYAN and this may be your last chance, ƒ 1.— (Children Admitted) ƒ 0.75	**„VIVA VILLA"** Starring: WALLACE BEERY - JUAN AGUILAR - DOUGLAS SHEARER HENRY OLIVER ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.75	**„MAN IN HALFMOON STREET"** **(El Hombre Que Quiso Ser Dlos)** NILS ASTHER and HELEN WALKER ƒ 0.75 (18 Years up Admitted) ƒ 0.75
TUESDAY 28th WEDNESDAY 29th **„CHICAGO DEADLINE"** **(Diario De Una Desconocida)** Starring: ALAN LADD - DONNA REED - JUNE HAVOC - IRENE HARVEY - ARTHUR KENNEDY Ladd is dynamite. . . . as a fighting reporter who blasts his way to the hottest story of the year! ƒ 1.25 (18 Years up Admitted) ƒ 1.—	**WEDNESDAY** 29th **(MIERCOLES)**	AT 6.00 P.M **„SANTA FE SCOUTS"** With: BOB STEELE - TOM TYLER - LOIS COLLIER ƒ 0.50 (Children Admitted) ƒ 0.25 AT 8.00 P.M. **„ILLEGAL ENTRY"** **(Entrada Illegal)** With: HOWARD DUFF - MARTA TOREN - GEORGE BRENT U.S. Agents smash traffic in illicit human cargo. ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.15	[illegible] serial **„JUNGLE MENACE"** **11. „Tiger Eyes"** **12. „The Cave Mystery"** **13. „The Ship Of Doom"** **14. „The Typhoon"** **15. „Glve 'Em Rope"** ƒ 1.— (12 Years up Admitted) ƒ 0.75	**„PORT SAID"** GLORIA HENRY - WILLIAM BISHOP - STEVEN GERAY - EDGAR BARRIER Port Said where a romance has a date with mystery! Where murder takes place under the glittering Mditeranean Moon! A emocional adventure in the romantic city of Suez! ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.75	**NO MOVIES**	**„THE LADY GAMBLES"** **(Prisionera Del Azar)** BABARA STANWYCK and ROBERT PRESTOW ƒ 0.75 (18 [illegible] Admitted) ƒ 0.75
THURSDAY 30th - FRIDAY 1st The United Artists Super: **„A KISS FOR CORLISS"** **(El Eco De Un Beso)** Starring: SHIRLEY TEMPLE - DAVID NIVEN - TOM TULLY - VIRGINIA WELLES - DARRYL HICKMAN With a KISS like this. . . . how can you miss?? Corliss could do no wrnog . . . .but brother. . . . how she tried! Man alive. . . . that's all she wants! She'll make him give in. . . . or that (fiery) diary gives out! The girl who kissed and told has a deep dark secret now! ƒ 1.25 (12 Years up Admitted) ƒ 1.—	**THURSDAY** 30th **(JUEVES)**	**„LIGHTIN' IN THE FOREST"** **(Compromiso Mortal)** With: LYNNE ROBERTS - DONALD BARRY - WARREN DOUGLAS - ADRIAN BOOTH Daring dynamite drama of a hunted killer who's only love was money! Doomed! Desperate!Dangerous! ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.75	**„THE BIG STEAL"** Starring: ROBERT MITCHM - JANE GREER - WILLIAM BENDIX - PATRIC KNOWLES - RAMON NAVARRO - DON ALVARADO It's Mitchum's newest picture! Adventure with steel-grip suspense in its nerve-jolting drama of two desperate men and a woman who knows every way to a man's heart - even to pulling a trigger! Man of ice — a woman of fire! A Guy with a gun and a deadly goal! It's a tough, terrific adventure in grand larceny that gets him deep into the wilds of Mexico. . . . and deeper in love and danger with gorgeous Jane Greer on the trail of a fortune in HOT MONEY! ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.75	The production which was World famous. . . . still is World famous. . . . and will always be World famous: **„IMITATION OF LIFE"** Starring: CLAUDETTE COLBERT - WARREN WILLIAM - ROCHELE HDSON - NED SPARKS - LOUISE BEAVERS - FREDDI WASHINGTON - BABY JANE - ALAN HALE - HENRY ARMETTE A great a story as its cast! This world famous picture. . . . which cannot - and will never grow old because of its great TRUTH will be shown for 2 nights in order to give everyone the opportunity to see it! ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.75	**„JOHNNY ALLEGRO"** **(Yo Pague Mis Pecados)** GEORGE RAFT - NINA FOCH - GEORGE McREADY ƒ 1.— (18 Years up Admitted) ƒ 0.75	The Double-Program o[illegible] **1. „MYSTERY OF MARY ROck:** **(Misterio De Mary Roget)** PATRIC KNOWLES - MARIA MONTEZ **2. „CUBAN PETE"** **(Al Calor De La Rumba)** DESI ARNAZ and MARIA MONTEZ ƒ 0.75 (18 Years up Admitted) ƒ 0.75
	FRIDAY 1st **(VIERNES)**	We have received a great number of requests for the picture **„CHRISTOPHER COLUMBS"** **(Cristobal Colon)** Starring: FREDERIC MARCH - FLORENCE ELDRIDGE - KATHLYN RYAN In TECHNICOLOR ƒ 1.— (Children Admitted) ƒ 0.75			**NO MOVIES**	**„AIR HOSTESS"** **(Doce Meses De Amor)** GLORIA HENRY - ROSS FORD ƒ 0.75 (Children Admitted) ƒ 0.75

OORLOGSMISDADIGERS EN NEURENBERG

HET DERDE NATIONALE VREDESCONGRES KWAM BIJEEN

's-GRAVENHAGE, 22 Nov. — Voor een klein aantal belangstellenden opende de heer F. S. Noordhoff Zaterdag 11 November in restaurant „Boschlust" het derde nationaal vredescongres „Vredesopbouw", te houden door de Nederlandse beweging tot bevordering van internationale vrede en internationale veiligheid (N. B.I.V.).

Als eerste inleider sprak mr A.M. baron van Tuyll van Serooskerken, procureur-generaal bij de Bijzondere Raad van Cassatie te 's-Gravenhage over „Oorlogsmisdadigers en Neurenberg".

De betekenis van de processen in Neurenberg ligt in de tenlastelegging van het misdrijf tegen de vrede. Voorts in het feit, dat voor het eerst in de geschiedenis personen strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld, die een aanvalsoorlog voorbereiden, ontketenen en voeren. Zo vatte de inleider de voornaamste punten uit zijn betoog samen. De balans van Neurenberg opmakend, zei hij, dat Neurenberg van groot belang was voor de geschiedschrijving evenals het, belangrijk was, dat de oorlogsmisdadigers zich voor de rechter hadden te verantwoorden, alvorens maatregelen tegen hen werden genomen.

Spr. geloofde evenwel niet, dat daarvan een preventieve werking zal uitgaan.

In het begin van zijn inleiding gaf spr. met voorbeelden aan, dat Duitsland welbewust het oorlogsrecht heeft geschonden. Hij noemde het Kommando-Befehl, „Nacht-und-Nebel"-Dekret, Kugel-Erlasz, Lynch-Justiz, verboden arbeid, krijgsgevangenen, deportaties, doden van gijzelaars en poging tot nazificeren van bezet gebied. Ten aanzien van de Kugel-Erlasz herinnerde hij eraan, dat 50 militairen van de R.A.D., die ontvluchtten, na aanhouding onmiddellijk werden geëxecuteerd.

Een bestraffing kon en mocht niet uitblijven. De geallieerden hebben tal van waarschuwingen doen horen, o.a. de verklaring van St. James Palace op 13 Januari 1942 en de verklaring van Moskou van 1 November 1943. Men wilde geen herhaling van hetgeen na de eerste wereldoorlog was geschied, welke berechting toen betachelijk was. Ook geen berechting voor de Duitse rechter.

De verklaring van Moskou legde de grondslag voor de berechting; de „Major War Criminals" zullen worden berecht door de gezamenlijke regeringen der geallieerden.

Op 8 Augustus 1945 kwam de overeenkomst te Londen tot stand met het daarbij behorend handvest.

Het I.M.T.

Het internationaal militair tribunaal (I.M.T.) werd gevormd, bestaande uit rechters van de vier grote mogendheden. Het merkwaardige feit deed zich hier voor, dat eerst een afzonderlijke wet moest worden gemaakt en dat deze terugwerkende kracht had. Daartegen richtte zich de kritiek. Deze zegt het nieuwe misdrijf was in 1939 niet als zodanig bekend. Voor het I.M.T. werden 24 personen gedagvaard. Een ervan pleegde zelfmoord en een ander was ziek en is later overleden.

Daarna zijn 12 processen gevoerd voor een Amerikaans tribunaal, waarvoor 18 personen hebben terechtgestaan. Men heeft zich moeten beperken en nam dit aantal uit wellicht 2000 tot 20.000 personen. Deze processen waren onderverdeeld in de medische zaken, die van de chef van de Luftwaffe, een juristenzaak, S.S.-zaken, economische zaken, twee militaire zaken en de zgn. Wilhelmstrassezaak (ambtenaren van buitenlandse zaken). Deze laatste werd door de Duitsers de „Letzte Omnibus" genoemd, daar Washington op bespoediging van het beëindigen der werkzaamheden van het tribunaal aandrong.

Van de 177 personen, die uiteindelijk terecht stonden, werden er 35 vrijgesproken en 142 veroordeeld. 26 verdachten werden ter dood veroordeeld, waarvan er twee gratie kregen. Tot nu toe zijn er 7 personen geëxecuteerd. Spr. achtte het uitgesloten, dat er nog laatste in 1948 geschiedde.

De terugwerkende kracht

Ten aanzien van de terugwerkende kracht van het misdrijf tegen de vrede merkte spreker op, dat de staatslieden hebben geweten van de groeiende rechtsovertuiging en dat zij hebben aangestuurd op de oorlog. De terugwerkende kracht noemde hij dus noch onrechtvaardig, noch immoreel.

Hoever strekt de aansprakelijkheid zich uit? In dit verband herinnerde hij aan de inval in Noorwegen door de Duitsers op 9 April 1940. Op 27 Januari 1940 deed Raeder daartoe een suggestie. Maar nu wordt aangevoerd, dat ook Engeland van plan was Noorwegen binnen te vallen. Zulks heeft het I.M.T. geëcarteerd. Het stond op het standpunt, dat de Duitse plannen niet werden beïnvloed door het Engelse.

Daarmee is de Engelsman Lord Hankey het niet eens. De eerste gedachte om Noorwegen te schenden kwam bij Churchill op in September 1939. Hij liet die gedachte op 29 September d.a.v. los, maar op 16 December 1939 gaf hij een nieuw memorandum voor het plan. Volgens Lord Hankey nu is dit totaal genegeerd. Churchill heeft in April 1940 het parlement mededeling gedaan van zijn twee memoranda. Dat was dus de rechters bekend. Daags voor de Duitse inval werden door de Engelsen mijnen gelegd in het Fjord van Narvik.

De heer Tuyll van Serooskerken gaf vervolgens aan, dat de strafrechtelijke aansprakelijkheid door het Amerikaanse tribunaal in de Krupp-zaak, de I.G. Farben-zaak en de O.K.W. (militaire)-zaak, werd ingeperkt door de „policy-making-level"-leer. In de Wilhelmstrasse-zaak werd die leer niet gehandhaafd.

Spr. was het er niet mee eens, dat de grens voor alleen leidende figuren gehandhaafd was. Zo herinnerde hij aan Doenitz, die bij het uitbreken van de oorlog slechts fregatten-kapitein was. Ook Rosenberg en Jodl waren toen geen topfiguren.

Ten aanzien van misdrijf tegen de vrede werden de generaals van het O.K.W. vrijgesproken, omdat zij niet een „policy-making-level" hadden. Voor de andere tenlasteleggingen werden zij veroordeeld. In de Wilhelmstrasse-zaak werden vijf personen aansprakelijk gesteld. De beperking door het Amerikaanse tribunaal noemde spr. volkomen onjuist.

Er ontwikkelde zich hierna een vraaggesprek. Zal men komen tot een internationaal gerechtshof voor misdrijven tegen de vrede, enz.? Spreker meende, dat men van die mogelijkheid thans nog verder verwijderd is dan ooit door de tegenstelling Verenigde Staten-Sowjet-Unie bijvoorbeeld. Misschien is de oprichting van een hof in kleiner verband mogelijk, hetgeen dan langzaam zou kunnen uitgroeien. De voorzitter zeide in zijn dankwoord optimistischer te zijn dan de inleider ten aanzien van de preventieve werking van de strafbedreiging bij een misdrijf tegen de vrede. Hij deelde in de aanvang nog mede, dat men aan de persconferentie voor het vredescongres in Engeland, op 5 October in Amsterdam gehouden, geen gevolg had gegeven. Door ds J. B. Th. Hugenholtz was geprotesteerd tegen het optreden in naam van de vredesactie. Hij noemde het een mantelorganisatie van de Kominform, een beweging, die niet iedere oorlog afwijst en stelling neemt.

(ANP)